

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

w sprawie ze skargi A. T. o wznowienie postępowania
zakończanego wyrokiem Sądu Okręgowego w R.
z dnia 6 października 2016 r., sygn. akt V Ca (...),
w sprawie z powództwa K. S.
przeciwko A. T.
o stwierdzenie nieważności umowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 stycznia 2018 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w R.
z dnia 15 września 2017 r., sygn. akt V Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 października 2016 r. Sąd Okręgowy w R. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji z dnia 6 maja 2015 r., w ten sposób, że stwierdził, iż zawarte w formie aktów notarialnych: warunkowa umowa sprzedaży z dnia 7 czerwca 2004 r. oraz umowa przeniesienia własności nieruchomości z dnia

13 lipca 2004 r., na podstawie których pozwany A. T. nabył od powódki K. S. bliżej opisane działki położone w G. są nieważne oraz oddalił w pozostałej części apelację pozwanego. Sąd, dzieląc ocenę przeprowadzonych dowodów i poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, uznał, że opisane umowy są bezwzględnie nieważne z powodu pozorności (art. 83 k.c.).

W skardze o wznowienie tego postępowania A. T. powołał się na podstawę wznowienia przewidzianą w art. 403 § 2 k.p.c., podnosząc, że w 2017 r. wykrył okoliczności i środki dowodowe w postaci zeznań osób fizycznych, które mogły mieć i miały wpływ na wynik sprawy, a z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu. Osoby te mogą poświadczyć, że skarżący nie działał sprzecznie z zasadami współżycia społecznego i nie uniemożliwiał K. S. zamieszkania w gospodarstwie, na które poczynił nakłady finansowe.

Postanowieniem z dnia 15 września 2017 r., Sąd Okręgowy w R. odrzucił skargę o wznowienie postępowania ze względu na brak ustawowej podstawy wznowienia. W uzasadnieniu wskazał, że z treści skargi nie wynika nawet prawdopodobieństwo wypełnienia jej okolicznościami normy określającej podstawę wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c.

W zażaleniu na to orzeczenie skarżący A. T., zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 379 pkt 5 k.p.c. oraz art. 414 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem prawnym o limitowanych podstawach wskazanych w art. 401, 401¹ i art. 403 k.p.c. Jej wniesienie inicjuje postępowanie dwufazowe, w którym najpierw sąd bada dopuszczalność skargi o wznowienie (w zależności od wyniku kontroli następuje zwrot skargi lub jej odrzucenie), a następnie po przesądzeniu dopuszczalności skargi, rozpoznaje ją merytorycznie i wydaje stosowne rozstrzygnięcie.

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od zaistnienia łącznie trzech przesłanek. Po pierwsze, wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w czasie postępowania, ale nie zostały w nim powołane.

Po drugie, możliwości ich wpływu na wynik sprawy i po trzecie, niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Wykrycie okoliczności faktycznych lub dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy takich faktów i środków dowodowych, które istniały w czasie poprzedniego postępowania, lecz były stronie wtedy nieznane i niemożliwe przez nią do wykorzystania, tj. strona o nich nie wiedziała i wiedzieć nie mogła, natomiast nie zalicza się do nowości tych dowodów i okoliczności, które nie zostały przez stronę powołane na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia, czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 11/12, nie publ., z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ., z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZ 38/12, nie publ. i z dnia 21 marca 2014 r., IV CZ 6/14, nie publ.). Skarżący powołał się na nowe, w jego mniemaniu, dowody w postaci zeznań kilku osób jako świadków (których pisemne oświadczenia dołączył do skargi), jednakże nawet nie uprawdopodobnił niemożności ich zawnioskowania w poprzednim postępowaniu. Domagał się także ponownego przesłuchania osób, które były już świadkami w poprzednim procesie i których zeznania zostały już ocenione przez Sądy obu instancji. W tym stanie rzeczy, zażalenie podlegało oddaleniu jako bezzasadne na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw